

Stowarzyszenie JUMP'93

Ul. Marszałkowska 85/90

00-683 Warszawa

Tel: 22 400 50 43

(48) 517 933 301

NIP: 952 206 14 94

Szanowna Pani

Warszawa, 26.10.2026

Izabela Marcewicz - Jendrysik

Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy

Szanowna Pani Prezydent,

podczas spotkania 23. października br. z reprezentacją *Branżowej Komisji Dialogu Społecznego ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom i HIV/AIDS*, poruszyliśmy m. in. sprawę-problem nierównomiernej dostępności leczenia substytucyjnego w Polsce i nadmiernej koncentracji tego świadczenia w Warszawie.

Zjawisko to, oprócz kosztów leczenia, refundowanego przez NFZ, generuje dodatkowe obciążenia dla budżetu Miasta, związane z zapewnieniem porządku i bezpieczeństwa publicznego, funkcjonowaniem służb miejskich, ale też koszty pomocy socjalnej, interwencji kryzysowych, bezpłatnego poradnictwa prawnego, działań redukcji szkód i in.

Generuje także koszty społeczne, czego przykładem jest Praga Północ. Dzielnica ta stała się miejscem tzw. turystyki leczniczej, a także narkotykowej. Według danych KCPU z 2024 r., skupiało się w niej do niedawna około 30% krajowych miejsc leczenia substytucyjnego. Wieloletnie protesty mieszkańców przeciwko projektowi Re-Start oraz koncentracji placówek leczenia substytucyjnego unaocznili skalę napięć społecznych.

Nierównowaga w dostępie do leczenia i jej konsekwencje

Stowarzyszenie Jump 93 od lat zajmuje się problemami leczenia uzależnień, w tym bezdomnością narkotykową, która wciąż nie znajduje wystarczającego zainteresowania wielu organizacji branżowych. Doświadczenia zdobyte w ostatniej dekadzie, m.in. podczas mierzenia się z "problemem praskim", pokazały, jak istotne jest wspólne poszukiwanie rozwiązań.

W ostatnim czasie przeprowadzono relokację programów i pacjentów z Pragi, a w 2026 r. wprowadzono regulacje ograniczające ilość pacjentów lecznictwa substytucyjnego. Zmiany te wpłynęły na poprawę poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Pragi, nie rozwiązują jednak zasadniczego problemu stolicy: nierównomiernego dostępu do świadczeń i wynikającego z niego obciążenia Warszawy kosztami pomocy osobom przyjeżdżającym z innych części kraju.

W ocenie Jump 93 i BKDS, jedną z głównych przyczyn nadmiernej koncentracji pacjentów w Warszawie jest niewystarczające kontraktowanie leczenia substytucyjnego przez część wojewódzkich NFZ. Pacjenci bez dostępu do leczenia w miejscu zamieszkania, migrują do miast oferujących te świadczenia, przez co ponoszą one koszty organizacyjne i społeczne.

Jest to utrudnienie również dla przyjezdnych pacjentów, doświadczających problemów mieszkaniowych, co destabilizuje ich sytuację życiową, zarobkową, jak i realizację celów terapeutycznych.

Stowarzyszenie JUMP'93

Ul. Marszałkowska 85/90

00-683 Warszawa

Tel: 22 400 50 43

(48) 517 933 301

NIP: 952 206 14 94

Potrzebne zmiany w finansowaniu i kontraktowaniu świadczeń

Według danych KCPU, w Warszawie leczy się blisko połowa pacjentów substytucyjnych całego kraju. Jednocześnie w innych regionach występują kolejki oczekujących.

Analiza mechanizmu rozliczeń między oddziałami NFZ pokazuje, że problem ten nie wynika z braku środków – Mazowiecki Oddział Wojewódzki NFZ refunduje warszawskim programom leczenie pacjentów spoza województwa, **jednak otrzymuje z tego tytułu zwroty z pozostałych 15 oddziałów wojewódzkich w wysokości około 1,6 mln zł rocznie.**

W rezultacie środki trafiają do stolicy, zamiast służyć uruchamianiu nowych programów lub zwiększaniu kontraktów placówek już działających.

W naszej ocenie, sytuację tę tworzą uwarunkowania instytucjonalne w regionach, gdzie dominuje podejście terapeutyczne niechętnie redukcji szkód i leczeniu substytucyjnemu. Konsekwencją jest ograniczona dostępność świadczeń, migracja pacjentów i przenoszenie części kosztów na samorząd Warszawy.

Propozycja: okrągły stół z udziałem Miasta, NFZ, KCPU

Od 2009 r. Jump 93 działa na rzecz rozwoju leczenia substytucyjnego w Polsce. Z naszej inicjatywy powstały pierwsze programy metadonowe w Gdańsku, Opolu, Olsztynie i Częstochowie, zwiększono liczbę pacjentów objętych leczeniem we Wrocławiu oraz uruchomiono pierwszy program na Podlasiu. Programy te obejmują dziś blisko jedną piątą pacjentów substytucyjnych w Polsce.

W latach 2010–2012 działania te wspierał warszawski Ratusz, uczestnicząc w organizowanych przez nas spotkaniach okrągłego stołu.

Proponujemy powrót do tej formuły współpracy, która sprawdziła się w latach 2010–2012. Zależałoby nam na zainicjowaniu przez Ratusz obrad okrągłego stołu z udziałem Centrali NFZ, Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz przedstawicieli środowiska realizującego leczenie substytucyjne.

Spotkanie w takim gronie pozwoliłoby wypracować rozwiązania, zapewniające równomierną dostępność leczenia w kraju, w szczególności poprzez adekwatne kontraktowanie świadczeń i rozwój lecznictwa tam, gdzie pacjenci mają dziś ograniczone możliwości terapii.

Chodzi o to, by odciążyć Warszawskie lecznictwo, ograniczyć koszty związane z turystyką leczniczą, oraz, przede wszystkim – umożliwić osobom uzależnionym leczenie bliżej miejsca zamieszkania. Pozwoli to zmniejszyć migrację pacjentów i towarzyszące jej ryzyko bezdomności, zarazem efektywniej wykorzystując krajowe zasoby systemu ochrony zdrowia.

Liczymy na Pani wsparcie w zainicjowaniu tego procesu.

Z wyrazami szacunku,

PREZES
Stowarzyszenia JUMP93
Jacek Charnast

Załączniki: tabele

Stowarzyszenie JUMP'93 | ul. Marszałkowska 85/90 | 00-683 Warszawa | Tel: 22 400 50 43, 517 933 301

www.jump93.pl